

- בעניין: 1. עליאן, ת"ז
אזרחית ישראל
2. עליאן, ת"ז
אזרח ישראל
3. עליאן, ת"ז
קטין, באמצעות הוריו, העותרים 1-2
4. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
– ע"ר 580163517
- ע"י ב"כ עוה"ד נאסר עודה (מ"ר 68398) ו/או חוה מטרס-עירון
(מ"ר 35174) ו/או סיגי בן-ארי (מ"ר 37566) ו/או ענת גונן (מ"ר
28359) ו/או דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או בנימין אחסתרובה
(מ"ר 58088) ו/או עביר גיבראן-דכוור (מ"ר 44346) ו/או נדיה
דקה (מ"ר 66713) ו/או אלירן בללי (מ"ר 73940)
- מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

אלוף פיקוד הדרום

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל: 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לבוא וליתן טעם, מדוע לא יאפשר לעותרים 1-3 לצאת את ישראל לרצועת עזה, על מנת לבקר את אמה החולה של העותרת 1 המתגוררת ברצועת עזה, אותה לא פגשה מזה כשנה.

ההיתרים המבוקשים הינם למשך שבוע ימים לפחות, זאת בהתחשב בזמן הרב הכרוך בכניסה לעזה וביציאה ממנה, לרבות הליך הבידוק הממושך במחסום ארז, וכן בשל מצבה הרפואי הקשה של האם.

בקשה לקביעת דיון דחוף

אמה של העותרת 1, קשישה בת 84, סובלת ממספר מחלות כרוניות ומצבה שבריר: היא חולה במחלת אסתמה המלווה בהתקפים תכופים של קוצר נשימה חריף. כתוצאה מכך, היא זקוקה לטיפול ומעקב רפואי מתמשכים וצריכה להימנע מחשיפה לאלמנטים העלולים להקשות על מערכת הנשימה שלה, כגון עשן, אבק ואוויר קר. בנוסף לאחרונה, היא אובחנה כסובלת מתהליך ניווני של מספר דיסקים בין חולייתיים, אוסטאופורוזיס ודלקת מפרקים ניוונית ואיננה מסוגלת ללכת בכוחות עצמה.

חרף נסיבות הבקשה הדחופות, מסרב המשיב לאפשר את יציאתם של העותרים 1-3 לרצועת עזה על מנת לפגוש את האם החולה, **אותה לא ראתה מזה כשנה**.

לאור האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע מועד לדין דחוף בעתירה, ולמצער להורות למשיב להגיש את תגובתו המקדמית בהקדם, שכן ייתכן שזו תייתר את הדיון בעתירה.

העובדות

1. העותרת 1, בתה של האם החולה, אזרחית ישראל, ילידת 1963, נשואה ואם לשלושה ילדים, המתגוררת עם משפחתה בבית צפאפא בירושלים (להלן: **העותרת**).

2. העותר 2, בעלה של העותרת 1, יליד 1954, אזרח ישראל. העותר 3, בנם של העותרים 1-2, יליד שנת 2004 (להלן, עם העותרת: **העותרים**).

3. העותרת 4, המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**), היא עמותה לזכויות אדם המטפלת, בין השאר, בעניינם של ישראלים המבקשים לבקר את בני משפחותיהם ברצועת עזה.

4. המשיב, אלוף פיקוד הדרום, הוא המוסמך לאשר כניסת ישראלים לשטחי רצועת עזה מטעם מדינת ישראל, השולטת זה מעל חמישים שנה בגבולותיה של רצועת עזה ובמעברים אליה.

בעבר החזיק בסמכות זו בהיותו הגורם הצבאי שפיקד מטעם ישראל על כוחות הצבא ברצועת עזה ובהתאם לצו צבאי, שקבע כי שטחי הרש"פ ברצועת עזה הם שטח צבאי סגור. כיום הוא מפעיל את אותה סמכות בהתאם לפרשנותו לסעיף 24 לחוק ליישום תוכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005.

5. כאמור, אמה של העותרת, קשישה בת 84, סובלת ממחלת אסתמה המלווה בהתקפים תכופים של קוצר נשימה חריף. יצוין, כי בבדיקה שנערכה ביום 31.5.2017 במרפאה הנוירוכירורגית בבית החולים "שפיאא" נמצא כי האם סובלת מתהליך ניווני של מספר דיסקים בין חולייתיים, אוסטאופורוזיס ודלקת מפרקים ניוונית.

עקב כך, סובלת האם מכאבי גב עזים המקרינים לגפיים התחתונות וחולשה ברגליה. האם מקבלת טיפול תרופתי, זקוקה לטיפול ומעקב רפואי מתמשכים וצריכה להמנע מחשיפה לאלמנטים העלולים להקשות על מערכת הנשימה שלה, כגון עשן, אבק ואוויר קר, ואיננה מסוגלת ללכת בכוחות עצמה.

העתקים ממכתבים רפואיים בדבר מצבה של האם מצורפים ומסומנים **ע/1 א'-ג'**.

6. מטבע הדברים, העותרים מבקשים לצאת מישראל לרצועת עזה על מנת לבקר את האם החולה, **אותה לא ראו מזה כשנה**, לעמוד לצידה, לתמוך בה ולסעוד אותה בחוליה. זאת ביתר שאת נוכח מצבה הרפואי וגילה שכן זה עשוי להיות המפגש האחרון עמה.

7. משכך, ביום 20.4.2017 פנה המוקד לנציגי המשיב במת"ק עזה, וביקש כי תותר יציאתם של העותרים מישראל לרצועת עזה לצורך ביקור האם החולה.

העתק מפניית המוקד מיום 20.4.2017 מצורף ומסומן **ע/2**.

8. ביום 18.5.2017 התקבלה תשובתו של מפקד משרד ישראלים במת"ק עזה, ובה הודיע כי בקשתם של העותרים לצאת לרצועת עזה לצורך הביקור, סורבה בשל אי עמידתה בקריטריונים ליציאתה ישראלים לרצועת עזה.

העתק מתשובת משרד ישראלים מיום 18.5.2017 מצורף ומסומן ע/3.

9. ביום 1.6.2017 שב ופנה המוקד בבקשה נוספת לנציגי המשיב במחסום ארז, צירף מסמך רפואי עדכני אודות מצבה של האם החולה, וביקש לשקול מחדש את החלטתו של המשיב על מנת לאפשר ביקור העותרים ברצועת עזה.

העתק מפניית המוקד מיום 1.6.2017 מצורף ומסומן ע/4.

10. ביום 14.6.2017 שב ופנה המוקד בכתב לנציגי המשיב, וביקש לקבל תשובה בהקדם על מנת לאפשר מפגשם של העותרים עם האם החולה.

העתק מפניית המוקד מיום 14.6.2017 מצורף ומסומן ע/5.

11. ביום 15.6.2017 התקבלה תשובה נוספת מטעם נציגי המשיב, ובה חזרו על אותה תשובה סירוב, בשל אי עמידתה בקריטריונים ליציאת ישראלים לרצועת עזה.

העתק מתשובת משרד ישראלים מיום 15.6.2017 מצורף ומסומן ע/6.

12. בנסיבות אלה, בהתחשב בנסיבות העניין הדחופות, ולאור סירוב בקשתם של העותרים, לא נותר להם אלא לפנות לבית המשפט הנכבד.

מדיניות המשיב: התרת כניסה לרצועת עזה לביקור קרוב חולה

13. עיקר מדיניותו של המשיב באשר לכניסת ישראלים לרצועת עזה, הובא בתגובת המשיבים מיום 27.8.2004 לעתירה שהגיש המוקד בעניין זה (בג"ץ 10043/03 אבאגיאן נ' מפקד כוחות צה"ל ברצועת עזה (לא פורסם)).

באותה עתירה התבקשו המשיבים לאפשר את כניסתו של תושב ישראל לרצועת עזה לצורך ביקור קרוב חולה. בעקבות העתירה התירו המשיבים את כניסתו של העותר לרצועה. המשיבים הודיעו אז, בין השאר, כי אף בתקופת העימות המזוין, מאושרת ככלל כניסתם לרצועה של ישראלים, המבקשים לבקר קרוב משפחה בדרגה ראשונה בשל מחלה קשה, בהיעדר מניעה ביטחונית פרטנית.

14. הסדרים אלו המשיכו להתקיים לאחר ביצוע תוכנית ההתנתקות, וממשיכים להתקיים עד היום. ביום 18.7.2008 פרסם המשיב "הבהרת קריטריונים לכניסת ישראלים לרצועה", כפי שאלו הוצגו בבג"ץ כמתואר לעיל. במסגרת פירוט הקריטריונים השונים, הודיע כי:

תותר כניסת ישראלים למטרת ביקור מסיבה הומאנית (חתונה, אירוסין, מחלה קשה, הלוויה וכיו"ב). אך ורק למשפחה מקרבה ראשונה [...] נלווה/ בן זוג: תותר כניסתו של נלווה ובתנאי שהוא קרוב משפחתו מדרגה ראשונה של מי שהותרה כניסתו לרצועה.

העתק מהודעת מת"ק עזה מיום 18.7.2008, בדבר הבהרת הקריטריונים לכניסת ישראלים לעזה, מצורף ומסומן ע/7.

15. במסגרת תגובת מתאם פעולות הממשלה בשטחים לעתירה לפי חוק חופש המידע משנת 2011, צורפו הקריטריונים העדכניים, נכון ליום 5.5.2011, לעניין תנועה בין ישראל לרצועה. בין המקרים בהם מתאפשרת כניסה של ישראלים לרצועה, נמנית, שוב, יציאה לצורך ביקור קרוב חולה.

העתק מהודעת מתאם פעולות הממשלה בשטחים לעניין "מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה", מיום 5.5.2011, מצורף ומסומן ע/8.

16. יצוין, כי גם לאחר החלטת המשיב מיום 23.7.2015 על צמצום כניסת ישראלים לרצועת עזה, הוא התיר כניסת ישראלים לעזה במקרים דחופים. בינואר 2017, פורסם סטטוס הרשאות שמתייחס לעניין יציאת ישראלים לרצועה, ובין המקרים בהם מתאפשרת כניסת ישראלים, נמנית יציאה במקרים הומניטאריים בנסיבות דחופות.

העתק מהחלק הרלוונטי ממסמך "סטטוס הרשאות בלתי מסווג לכניסת פלסטינים לישראל, למעברים בין אזור יהודה ושומרון לבין רצועת עזה וליציאתם לחו"ל", מחודש ינואר 2017, מצורף ומסומן ע/9.

הטיעון המשפטי

(i) הפגיעה בזכות לחיי משפחה

17. כאמור, אמה של העותרת היא קשישה בת 85 הנמצאת במצב רפואי רעוע. האם ובתה לא נפגשו זה כשנה, וקיים חשש ממשי כי מפגשן הבא יהיה האחרון.

18. העותרים מבקשים לבקר את האם החולה, לתמוך בה ולסעוד אותה בחוליה. מדובר בביטוי מובהק של יחסיו הקרובים של אדם עם משפחתו הגרעינית, וכן המעגל המשפחתי הקרוב. יחסים מיוחדים אלו בין בני אותו מעגל משפחתי זכו להכרה ולהגנת המשפט.

19. הזכות לחיי משפחה היא זכות מוכרת במשפט הישראלי. זכות זו מטילה על המשיב חובה מוחלטת וברורה לכבד ולשמר את התא המשפחתי של העותרים.

20. בית המשפט העליון חזר והדגיש את חשיבותה הרבה של הזכות לחיי משפחה בפסקי דין רבים, ובמיוחד בפסק הדין אשר ניתן בעניין **עדאלה** (בג"ץ 7052/03 **עדאלה נ' שר הפנים**, תק-על 1754 (2)2006).

כך, למשל, כותב הנשיא (בדימוס) ברק, בסעיף 25 לפסק דינו בעדאלה:

חובתנו הראשונית והבסיסית לקיים, לטפח ולשמור על התא החברתי היסודי והקדום ביותר בתולדות האדם, שהיא, הווה ויהיה היסוד המשמר ומבטיח את קיומה של החברה האנושית...הלוא היא המשפחה הטבעית... הקשר המשפחתי... מונח ביסוד המשפט הישראלי. למשפחה תפקיד חיוני ומרכזי בחייו של היחיד ובחייה של החברה. הקשרים המשפחתיים, עליהם מגן המשפט ואותם הוא מבקש לפתח, הם מהחזקים ומהמשמעותיים ביותר בחייו של אדם.

(ii) הפגיעה בזכות לחופש תנועה

21. הזכות לחופש התנועה היא הכוח שמניע את מארג זכויותיו של האדם, הכוח שמאפשר לאדם לממש את האוטונומיה שלו, את בחירותיו. כאשר מגבילים את חופש התנועה נפגע אותו "מנוע"

וכתוצאה מכך חלק מהאפשרויות והזכויות של האדם נפגעות ואף חדלות מלהתקיים. מכאן החשיבות הרבה המיוחסת לזכות לחופש התנועה.

22. הזכות לחופש תנועה נמנית עם הנורמות של המשפט הבינלאומי המינהגי ומעוגנת היטב במשפט הישראלי.

ראו בעניין זה :

סעיף 12 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות 1966 ;

סעיף 2 לפרוטוקול 4 לאמנה האירופית לזכויות האדם 1950 ;

סעיף 13 להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם 1948 ;

בג"ץ 6358/05 ואנונו נ' אלוף פיקוד העורף, תק-על 2006(1) 320, פסקה 10 (2006);

בג"ץ 1890/03 עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל, תק-על 2005(1) 1114, פסקה 15 (2005);

בג"ץ 5016/96 חורב נ' שר התחבורה, פ"ד נא(4) 1 (1997).

23. הזכות לחופש תנועה כוללת גם את **זכותו של אדם לצאת מארצו ולחזור אליה**, והיא הוכרה בהכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות אדם 1948 (סעיף 13(2)):

Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

24. המשיב פוגע פגיעה קשה בחופש התנועה של העותרים, בכך שאינו מתיר את יציאתם לרצועת עזה כדי לבקר את האם החולה. הפגיעה בחופש התנועה משמעה בענייננו פגיעה קשה ביותר בזכותם לחיי המשפחה של העותרים.

סיכומם של דברים

25. העותרים מעוניינים להיכנס לרצועה כדי לבקר ולסעוד את האם החולה בת ה-85, אותה לא פגשה העותרת מזה כשנה, ואשר סובלת משילוב מחלות כרוניות, לרבות אסטמה קשה ומתהלך ניווני של מספר דיסקים בין חולייתיים, אוסטאופורוזיס ודלקת מפרקים ניוונית; דבר שמונע ממנה להתנייד בכוח עצמה, והיא זקוקה לסיוע בני משפחה בפעולות היומיום.

26. בסירובו להתיר את יציאתם של העותרים מישראל לעזה, פוגע המשיב פגיעה קשה בזכותם של העותרים לחיי משפחה, זכות יסוד חוקתית העומדת להם, ומונע מהם לעמוד לצד האם החולה. החלטה זו המונעת מהעותרת להיות לצד אמה, הינה החלטה שרירותית, בלתי סבירה הנעדרת כל הצדקה.

מכל הטעמים האלו, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיב להופכו למוחלט. כמו כן מתבקש בית המשפט להטיל על המשיב את הוצאות העותרים ושכ"ט עו"ד.

13 ביולי, 2017

נאסר עודה, עו"ד
ב"כ העותרים